

Sygn. akt I ACa 770/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jolanta Terlecka
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Sędzia:	SA Ewa Bazelan
Protokolant	Marcin Pasik

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2019 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa J. D.

przeciwko M. K. i E. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 27 listopada 2017 r. sygn. akt I C 1233/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanych M. K. i E. K. solidarnie na rzecz powoda J. D. kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

III. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Zamościu radcy prawnemu P. G. wynagrodzenie w kwocie 3.321 (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden) złotych za pomoc prawną udzieloną pozwany z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

I A Ca 770/18

UZASADNIENIE

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 31 sierpnia 2016r. w sprawie(...) Sąd Okręgowy w Zamościu zasądził od M. K. i E. K. na rzecz J. D.:

- 10.000 euro z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

- 7.500 zł dolarów amerykańskich z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

- 10.000 euro z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

- 7.500 dolarów amerykańskich z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego (k. 1 – 3)

Ponadto zasądził kwotę 5.417zł tytułem zwrotu kosztów postępowania nakazowego (k.17).

Powód wnosił o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych na podstawie weksli własnych wystawionych przez pozwanego M. K. i poręczonych przez E. K..

Pozwani wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty, w których wnosili o jego uchylenie i oddalenia powództwa podnosząc, że stron nie łączyła żadna umowa, a weksle zostały podpisane przez pozwanych na skutek szantażu i groźby powoda.

Ponadto w toku procesu w piśmie procesowym z dnia 3 stycznia 2017r., podnieśli zarzut potrącenia, a na rozprawie w dniu 14 czerwca 2017r. pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu, doręczając je stronie powodowej (k. 190).

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2017r. Sąd Okręgowy w Zamościu utrzymał w całości w mocy zaskarżony nakaz zapłaty i zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz J. D. 1800 złotych tytułem kosztów procesu ponad zasądzoną w nakazie kwotę 5 417 zł.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód J. D. i pozwany M. K. w 2000r. nawiązali ze sobą współpracę związaną z działalnością brokerską. Pozwany, jako broker, zarządzał kapitałem należącym do powoda. Początkowo powód korzystał z usług firmy (...), w której zatrudniony był pozwany. Następnie współpraca ta ukształtowała się wyłącznie na płaszczyźnie powód - pozwany (k. 37 – 40, k. 41 – 49).

W ramach udzielonego pełnomocnictwa pozwany inwestował środki finansowe należące do powoda. Za wypracowany zysk powód wypłacał pozwanemu wynagrodzenie. Dochodziło między nimi do cyklicznych rozliczeń. Pozwany otrzymywał środki pieniężne na konto, na podstawie informacji podanych w mailu, wskazujących na kwotę zysku i należnej pozwanemu prowizji. Pozwany miał pełnomocnictwo do rachunku bankowego należącego do powoda. W okresie współpracy strony porozumiewały się głównie mailowo i ustnie ustalając kierunki inwestycji. Łącznie pozwany otrzymał od powoda na konto otrzymał 198.555\$ (k.134v zeznania pozwanego, k. 208 – 208v zeznania powoda).

W 2008r. doszło do zerwania współpracy powoda z pozwanym ze względu na niezadawalające powoda wyniki finansowe (zeznania powoda J. D. i pozwanego M. K., k. 133 – 134v). Strony prowadziły korespondencję w przedmiocie wzajemnego rozliczenia. W 2010r. pozwany w mailu z czerwca 2010r. oświadczył, że posiada zobowiązanie pieniężne wobec powoda na kwotę 20.000 euro i 15.000 USD (k. 103, 134v, k. 142, k. 152 -153v, k. 165 – 168, k. 169 – 172, k.174). Powód wyszedł z inicjatywą zabezpieczenia swojej wiarygodności weksłami wystawionymi przez pozwanego i poręczonymi przez jego żonę (k. 208 zeznania powoda).

W dniu 29 listopada 2012r. w C. pozwany wystawił łącznie cztery weksle własne: dwa weksle na kwoty po 10 000€ każdy oraz dwa weksle na kwoty po 7 500 \$. Termin wykupu jednego weksla na kwotę 10 000€ i jednego weksla na kwotę 7 500 \$ został wskazany na dzień 31 grudnia 2014r., a dwóch pozostałych na dzień 31 grudnia 2015r. Wszystkie weksle poręczyła żona pozwanego E. K. (k. 8 -11).

Do podpisania przez pozwanego i jego małżonkę weksli doszło w Kancelarii, która przygotowała weksle, a powód nie był obecny przy ich wystawianiu przez pozwanego (k. 133v, k. 208 zeznania powoda, k. 134 zeznania pozwanego, k. 207v zeznania B. A.)

Pismem z dnia 25 września 2016r. pozwani skierowali do powoda oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczeń woli zawartych w wekslach będących podstawą powództwa, jako złożonych pod wpływem groźby (k. 33 – 34v).

Pozwany skierował do powoda wezwania do zapłaty kwoty 123.648,41 USD i kwoty 16138 EURO tytułem należności za zarządzanie portfelem inwestycyjnym (k. 54-55).

Powód stoi na stanowisku, że nie jest zobowiązany do zapłaty powodowi żądanych przez niego kwot (k. 189v).

Powyższe ustalenia Sąd czynił na podstawie zeznań świadków, powoda i pozwanego oraz na podstawie złożonych w sprawie dokumentów.

Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powoda wobec pozwanych jest uzasadnione na podstawie stosunku wekslowego łączącego strony w oparciu o cztery dołączone do pozwu weksle własne wystawione pozwanego M. K. i poręczone przez pozwaną E. K.. Weksle te były podstawą wydania nakazu zapłaty z dnia 31 sierpnia 2016r. w sprawie (...). Od strony formalnej przedłożone przez powoda weksle nie są dotknięte żadnymi wadami.

Sąd wskazał, że obligatoryjne elementy weksla własnego wymienia art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. Prawo wekslowe (Dz.U.2016.160 j.t.).

Analiza weksli kreujących zobowiązania pozwanych wskazuje, że zawierają one wszystkie konieczne ustawowo elementy:

- nazwę „weksel” w tekście,
- przyrzeczenie M. K., zapłaty określonych sum pieniężnych,
- termin ich płatności,
- miejsce ich płatności,
- dane osoby, na zlecenie której ma nastąpić zapłata,
- data i miejsce wystawienia weksla,
- podpis wystawcy,
- dane i podpis poręczyciela E. K., z klauzulą „poręczam”.

Wskazany wyżej przepis nie wymaga by weksel własny na zlecenie zawierał w swojej treści dane odnoszące się do konkretnego stosunku prawnego, z którego wynika zadłużenie wystawcy weksla. Weksle własne nie muszą dla swojej ważności kreować informacji związanych z określonym stosunkiem prawnym, w ramach którego dochodzi do wystawienia weksla. Nie jest więc konieczne zawieranie w tekście weksla własnego wzmianek na temat okoliczności, które stanowią gospodarcze tło wystawienia weksla.

Powód dołączając do pozwu weksel i wnosząc o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym jednoznacznie określił podstawę faktyczną i prawną dochodzonego roszczenia.

Powstanie zobowiązania wekslowego następuje na skutek jego wystawienia i jest uzależnione od spełnienia przesłanek określonych w treści art. 101 Prawa wekslowego. Weksle wystawione przez pozwanego w dniu 29 listopada 2012r. i poręczone przez pozwaną są, spełniają wymogi wskazanego przepisu.

Zobowiązanie wekslowe ma charakter samodzielny i abstrakcyjny, a dla jego ważności nie jest istotne, czy istniało będące przyczyną wystawienia weksla zobowiązanie i czy było ono ważne.

Zawarte w wekslu "przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej", stanowi rdzeń weksła własnego, co oznacza, że wystawca weksła własnego zobowiązuje się sam do zapłaty określonej w nim sumy, niezależnie od stosunków kauzalnych między stronami. Pozwany takie przyrzeczenie w treści czterech weksli złożył. Pozwany M. K. jest zobowiązany wobec powoda jako wystawca weksła, a pozwana E. K. jako poręczyciel wekslowy. Ich odpowiedzialność wobec powoda z mocy art. 47 Prawa wekslowego kształtuje się jako solidarna, przy czym ich obrona przed żądaniem wekslowym nie jest w pełni tożsama. Zobowiązanie poręczyciela wekslowego, do którego odnosi się art. 32 Prawa wekslowego ma bowiem charakter abstrakcyjny, a zatem niezależny od stosunków kauzalnych zachodzących między stronami. Poręczenie wekslowe może być udzielone, chociaż między poręczycielem a wierzycielem nie zachodzi żaden stosunek prawny z zakresu prawa cywilnego. Chodzi głównie o wzmocnienie zobowiązania dłużnika na korzyść wierzyciela wekslowego. Z art. 32 Prawa wekslowego wynika, że zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Powołana regulacja prawna oznacza, że poręczenie wekslowe ma całkowicie samodzielny byt prawny i zdecydowanie odrywa się od zobowiązania głównego. Wierzyciel może się domagać zapłaty od poręczyciela powołując się jedynie na treść dokumentu.

Pozwany zasłaniał się niewiedzą gdy chodzi o przygotowanie treści pisma z dnia 8 czerwca 2010r., w którym przyznał fakt istnienia zadłużenia (k. 103). Zakwestionował jego formę i swój podpis. Do pisma procesowego z dnia 13 lutego 2017r. pozwany dołączył jednak tekst załączników do maili, które wskazują, że pozwany jest autorem dokumentu przedłożonego przez powoda. Z treści tego dokumentu wynika, że pozwany przyznał fakt posiadania zobowiązania pieniężnego wobec powoda na kwoty 20 tys. Euro i 15 tys. USD, a także fakt wzajemnego rozliczenia, do którego miało dojść do dnia 6 grudnia 2010r.(k.142 – 145).

Sąd uznał, że wystawione przez pozwanego weksle stanowiły zabezpieczenie kapitałów pieniężnych powierzonych przez powoda pozwanemu, w związku z podejmowanymi przez niego działaniami inwestycyjnymi z kapitałem powoda. Pozwany przyznał tę okoliczność, a obydwie strony złożyły do akt sprawy treść korespondencji mailowej datowanej na połowę 2010r., mającej za przedmiot kwestię rozliczeń finansowych i istniejącego zobowiązania pieniężnego pozwanego wobec powoda na kwoty 20.000 euro i 15.000 USD.

Wystawione przez pozwanego weksle z dnia 29 listopada 2012r. były konsekwencją tych rozliczeń. Pozwany miał zatem pełną świadomość istnienia źródła swojego zobowiązania, które następnie zostały zabezpieczone weksłami.

Sąd uznał, że nie ma podstaw do przyjęcia, że powód, jako wierzyciel pozwanego M. K., wymusił groźbą bezprawną podpisanie przez pozwanych weksli. Groźba oznacza działanie celowe, skierowane na osiągnięcie zamierzonego przez grożącego celu, a mianowicie na uzyskanie oświadczenia woli określonej treści (Kodeks cywilny. Część ogólna, Komentarz pod redakcją Małgorzaty Pyziak - Szafnickiej, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2009r.).

Pozwany twierdził, że do takiej groźby doszło w dniu 27 listopada 2012r. podczas spotkania z powodem, na którym powód zagroził ujawnieniem odpowiednim organom dokumentów świadczących o nieregulowaniu przez pozwanego podatków od osiągniętych dochodów.

W momencie podpisywania weksli przez pozwanych w dniu 29 listopada 2012r. powód nie był obecny przy tej czynności. Świadek B. A., która uczestniczyła w przygotowaniu tekstu weksli zeznała natomiast, że atmosfera towarzysząca podpisywaniu weksli była spokojna i normalna. Uczestnicy prowadzili rozmowy w spokojnym tonie (k. 206v). Sąd uznał, że brak jest podstaw by przyjąć, że pozwani wzbraniłi się przed podpisaniem weksli, że w momencie składania podpisów panowała atmosfera zagrożenia. Strona pozwana nie zdołała także przekonująco wykazać, że powód przed dniem 29 listopada 2012r. stosował wobec nich groźby bezprawne.

Powód przyznał wprawdzie, że tego rodzaju stwierdzenie do pozwanego mógł skierować, jednak w ocenie Sądu nie sposób upatrywać w nim groźby bezprawnej. Jeśli bowiem pozwany lub jego małżonka odczuwali zagrożenie z tym związane nie uczynili nic by o bezprawnym zachowaniu powoda poinformować organy ścigania. Od dnia 27 listopada 2012r. do dnia podpisania weksli pozwani mogli podjąć odpowiednie kroki prawne z tym związane, czego

jednak nie uczynili. Sąd uznał, że twierdzenia pozwanych o rzekomo odczuwanym przez nich zagrożeniu są w świetle zasad doświadczenia życiowego nieprzekonujące. Znamienny pozostaje także fakt, że oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli pod wpływem groźby pozwani złożyli dopiero po otrzymaniu nakazu zapłaty, a zatem niespełna cztery lata po wystawieniu weksli. Fakt ten skłania do przyjęcia, że twierdzenia pozwanych o zastosowaniu wobec nich groźby bezprawnej zostały wykreowane na użytek niniejszej sprawy.

Ponadto Sąd wskazał, że zapowiedź powiadomienia organów ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa czy innych organów o braku realizacji powszechnych obowiązków nie może być oceniana jako działanie bezprawne powoda.

Sąd uznał również za nieskuteczny podniesiony przez pozwanego zarzut potrącenia. Zarzut ten opierał się na założeniu, że pozwanemu przysługuje względem powoda wierzytelność z tytułu niewypłaconego mu wynagrodzenia za zarządzanie kapitałem w latach 2004 - 2012. Pozwany twierdził, że powód zalega mu z zapłatą kwoty 123.648,41 USD i 16.138,75 euro (tak treść zarzutów).

W ocenie Sądu, w zarzutach od nakazu zapłaty strona pozwana nie złożyła stanowczego oświadczenia o potrąceniu. Dopiero w toku postępowania takie oświadczenie pozwany złożył powodowi wskazując w nim kwoty zgłoszone do potrącenia (41.599,49 USD, 23.720,84 euro - k. 188, k. 190).

Powód zakwestionował by pozwanemu przysługiwała wierzytelność o zapłatę wynagrodzenia z tytułu zarządzania jego portfelem inwestycyjnym.

Sąd Okręgowy wskazał, że nawet przy przyjęciu korzystnej wykładni dla pozwanego art. 493 § 1 kpc, zakładającej dopuszczalność powoływania oświadczenia woli o potrąceniu także po wniesieniu zarzutów, nie można pominąć istotnego ograniczenia obowiązującego w postępowaniu nakazowym, zawartego w art. 493 § 3 kpc, w którym dopuszczalność podnoszenia zarzutu potrącenia, jest ograniczona do sytuacji, w których zasadność takiego zarzutu została wykazana dokumentami określonymi w art. 485 kpc czyli uzasadniającymi wydanie nakazu zapłaty na wierzytelność objętą zarzutem potrącenia.

W ocenie Sądu Okręgowego roszczenie pozwanego z tytułu wynagrodzenia za zarządzanie kapitałem pieniężnym powoda nie zostało wykazane dokumentami określonymi w art. 485 kpc. Ani na etapie składania zarzutów, ani w toku postępowania pozwany nie zaoferował dowodów, które mogłyby być uznane za podstawę wydania nakazu zapłaty z art. 485 kpc. Pozwany na podstawie przedłożonych dokumentów prywatnych nie uzyskałby wobec powoda nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Mógłby jedynie w oparciu o te dokumenty dochodzić zasądzenia od powoda wskazanych w oświadczeniu o potrąceniu kwot, ale na ogólnych zasadach. Wobec nieprzedstawienia przez pozwanego dokumentów enumeratywnie wymienionych w art. 485 kpc, Sąd nie uwzględnił zarzutu potrącenia podnoszonego przez pozwanego.

Z tych względów Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w pełnym zakresie i na podstawie art. 496 kpc orzekł o utrzymaniu w mocy nakazu zapłaty w całości (pkt I wyroku).

W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd w wyroku zasądził na rzecz powoda od pozwanych solidarnie kwotę 1800 zł, ponad kwotę 5417 zł wynikającą z nakazu zapłaty.

Zasądzona z tego tytułu kwota 1800 zł w wyroku jest więc uzupełnieniem kosztów procesu przyznanych powodowi w nakazie zapłaty z dnia 31 sierpnia 2016r.

Apelację od tego wyroku wnieśli oboje pozwani zaskarżając wyrok w całości i zarzucając Sądowi Okręgowemu:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a) tj. art. 60 k.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie polegające na uznaniu, iż treść wiadomości e-mail z dat 15 czerwca 2010 r. oraz 21 czerwca 2010 r., wraz z załącznikami w postaci pisma datowanego na 8 czerwca

2010 r. stanowiły skutecznie złożone oświadczenie woli, kreujące zobowiązanie pieniężne pozwanego M. K. z tytułu rozliczeń finansowych z powodem podczas gdy wskazana norma prawna wymaga aby składnikami oświadczenia woli były wola i jej wyraz tj. aby wola została dostatecznie wyrażona i aby dany podmiot miał świadomość tego i chęć, by to co oświadcza było traktowane jako jego oświadczenie woli, które ma wywoływać określone skutki w sferze stosunków cywilnoprawnych, co w realiach sprawy, gdzie: przesłane przez pozwanego wiadomości e-mail stanowiły jedynie wstępną propozycję uregulowania stosunków prawnych z powodem na wypadek ewentualnej wypłaty określonych kwot z tytułu wynagrodzenia za zarządzanie kapitałem, a załączniki do wiadomości e-mail tj. pisma z dnia 8 czerwca 2010 r. nie zostały nigdy opatrzone własnoręcznym podpisem pozwanego i nie stanowią w istocie skanu podpisanego pisma nakazywało przyjęcie, że w sprawie nie doszło do skutecznego złożenia oświadczenia woli, kreującego zobowiązanie pozwanego, traktowane jako stosunek podstawowy dla późniejszego wystawienia weksli zabezpieczających;

b) tj. art. 65 § 2 k.c. przez jego niezastosowanie i dokonanie błędnej wykładni zachowania stron w przedmiocie wzajemnych rozliczeń finansowych związanych z umową zarządzania środkami, polegającej na przyjęciu, że w sprawie doszło do skutecznego zawarcia umowy kreującej zobowiązanie pozwanego M. K. z tytułu rozliczeń finansowych, pomimo iż z materiału dowodowego w postaci wydruków wiadomości e-mail wraz z załącznikami oraz z przesłuchania stron wynika, że pozwany nie tylko nie złożył skutecznego oświadczenia woli w tym zakresie, lecz także powód nie podjął jakiegokolwiek zachowania, które mogłoby być traktowane chociażby za konkludentną zgodę na ukształtowanie stosunku umownego w treści przyjętej przez Sąd, w konsekwencji czego doszło do naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe przez przyjęcie istnienia umowy kreującej zobowiązanie dla pozwanego ze stosunku podstawowego mimo braku wystąpienia rzeczywistych uzgodnionych intencji stron co do skutków prawnych, które mają nastąpić w związku z zawarciem umowy oraz braku zgodnych oświadczeń woli w tym zakresie,

c) tj. 87 k.c. poprzez jego błędną interpretację polegającą na przyjęciu, że zapowiedź powoda zawiadomienia stosownych organów państwowych o możliwości popełnienia przez pozwanego M. K. przestępstwa nie stanowi groźby bezprawnej podczas gdy groźbą jest również wykorzystanie działania formalnie zgodnego z prawem do osiągnięcia celu, dla którego prawo to nie przysługuje tj. w niniejszej sprawie zapowiedź złożenia zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa w celu wyegzekwowania od pozwanych zapłaty określonej sumy pieniężnej lub zabezpieczenia płatności tej sumy przy pomocy weksli,

d) tj. art. 123 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż pismo pozwanego z dnia 8 czerwca 2010 r. może być traktowane jako oświadczenie woli o uznaniu długu, podczas gdy dla skuteczności dokonania jednostronnej czynności uznania (tzw. uznania niewłaściwego) jest konieczne uprzednie istnienie roszczenia objętego oświadczeniem uznającego dłużnika, a samo oświadczenie nie może zostać złożone pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu, co w realiach niniejszej sprawy nie zostało spełnione.

2. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy:

a) tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegającego na wyprowadzeniu z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, a ponadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym poprzez przyjęcie, że strona pozwana nie zdołała przekonująco wykazać, że powód stosował wobec nich groźby bezprawne oraz nieprzekonujące jest to, iż pozwani odczuwali zagrożenie wynikające ze sformułowanej groźby, podczas gdy prawidłowa ocena materiału w świetle powyższych kryteriów tj. dowodów z przesłuchania stron, a w szczególności przyznania przez powoda okoliczności grożenia pozwanym złożeniem zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa oraz treści korespondencji SMS pomiędzy stronami, powiązanych czasowo z faktem podpisania przez pozwanych weksli nakazywała przyjęcie w świetle doświadczenia życiowego, iż motywacją zaciągnięcia przez pozwanych zobowiązania wekslowego była właśnie obawa spełnienia przez powoda sformułowanej wobec nich groźby, co w konsekwencji miało znaczenie dla przyjęcia niezasadności zarzutu pozwanych, sformułowanego w stosunku do ważności zobowiązania z weksli,

b) tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegającego na wyprowadzeniu z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, a ponadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym poprzez przyjęcie, że pozwany otrzymał od powoda zapłatę wynagrodzenia za świadczone usługi finansowe w wysokości 198.555,00 USD, podczas gdy prawidłowa ocena materiału w świetle powyższych kryteriów nakazuje przyjąć, iż wpłaty kwoty 115.000,00 USD z dnia 26 maja 2007 r. i 9 sierpnia 2008 r. nastąpiły ze strony podmiotu B., a nie powoda, co w konsekwencji miało znaczenie dla ustalenia stanu rozliczeń finansowych pomiędzy stronami, uznania istnienia stosunku podstawowego dla zaciągnięcia przez pozwanych zobowiązań wekslowych oraz motywacji pozwanych dla podpisania dokumentów weksli,

c) tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegającego na wyprowadzeniu z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, a ponadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym poprzez przyjęcie, że w sprawie doszło do skutecznego ukształtowania umownego stosunku zobowiązaniowego pomiędzy stronami z tytułu rozliczeń finansowych, podczas gdy prawidłowa ocena materiału w świetle powyższych kryteriów tj. w szczególności dowodów z przesłuchania stron, korespondencji e-mail oraz dokumentów dotyczących zarządzania inwestycyjnego na rzecz powoda nakazywała przyjęcie w świetle doświadczenia życiowego, że nie doszło w sprawie do uzgodnienia wzajemnych rozliczeń stron w zakresie jakichkolwiek długów pozwanego M. K. wobec powoda, a w szczególności nie miało miejsca złożenie zgodnych oświadczeń woli w przedmiocie powstania zobowiązania umownego pozwanego wobec powoda, a strony prowadziły wciąż negocjacje w zakresie rozliczeń jeszcze w 2015 r. tj. w 3 lata po podpisaniu weksli, co w konsekwencji miało znaczenie dla przyjęcia niezasadności zarzutu pozwanych, sformułowanego w stosunku do ważności zobowiązania z weksli na podstawie nieistnienia stosunku podstawowego,

d) tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegającego na dokonaniu oceny materiału dowodowego z pominięciem jego istotnej części poprzez zupełny brak analizy korespondencji SMS wymienianej pomiędzy stronami, co w konsekwencji miało znaczenie dla przyjęcia, że pozwani nie złożyli swoich oświadczeń woli, kreujących zobowiązanie wekslowe w warunkach obciążenia tych oświadczeń woli wadą w postaci działania pod wpływem groźby podczas gdy prawidłowa ocena tych dowodów doprowadziłaby do ustalenia, iż pozwani działali pod wpływem bezprawnej groźby powoda, co w konsekwencji miało znaczenie dla przyjęcia niezasadności zarzutu pozwanych, sformułowanego w stosunku do ważności zobowiązania z weksli,

e) tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w odmowie przyznania wiarygodności i mocy dowodowej zebranym w sprawie dowodom tj. zeznaniom pozwanych poprzez przyjęcie na ich podstawie, że powód dopuścił się sformułowania groźby w celu wymuszenia podpisania weksli, podczas gdy prawidłowa ich ocena, uwzględniająca zasady logiki, wiedzy, doświadczenia życiowego, a w szczególności treść innych dowodów tj. zeznań powoda oraz korespondencji SMS wskazywała, że należało przyjąć, że powód faktycznie zmusił pozwanych do zaciągnięcia zobowiązań wekslowych za pomocą groźby złożenia zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia, że pozwani nie działali w warunkach wadliwości oświadczeń woli złożonych pod wpływem groźby,

Pozwani wnosili o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylene nakazu zapłaty z dnia 31 sierpnia 2016 r., sygn. akt (...) oraz oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Ponadto ostrożności procesowej, w przypadku nieuwzględnienia zarzutów apelacji w zakresie nieistnienia oświadczenia woli z dnia 8 czerwca 2010 r. podnieśli zarzut przedawnienia ewentualnych roszczeń powoda w stosunku do pozwanych z tytułu rozliczeń finansowych, a mogących stanowić roszczenia ze stosunku podstawowego dla roszczeń na podstawie wystawionych weksli, wobec ich przedawnienia - art. 118 k.c., w zw. z art. 17 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe.

Pozwani wnosili o zasądzenie na rzecz pełnomocnika pozwanych radcy prawnego P. G. ustanowionego z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu zgodnie ze spisem kosztów przedstawionym w załączeniu, oświadczając, że nie zostały one zapłacone w całości ani w części.

Powód wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje. Apelacja pozwanych nie jest uzasadniona. Nie są uzasadnione zarzuty naruszenia prawa procesowego, w szczególności wskazanego w apelacji art. 233 § 1 kpc .

Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, że w sprawie niniejszej brak jest wystarczających podstaw do ustalenia, że powód stosował wobec pozwanych groźbę bezprawną w celu przyjęcia przez pozwanego zobowiązania wynikającego z weksla, poręczonego przez pozwaną.

Przeczą temu ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, które Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne. W szczególności te ustalenia, z których wynika, że powoda z pozwanym łączyła wieloletnia współpraca, przedmiotem której było inwestowanie przez pozwanego środków pieniężnych powoda. Współpraca ta wygenerowała dług pozwanego wobec powoda, co wynika z korespondencji mailowej prowadzonej przez strony i wskazanej przez Sąd Okręgowy.

Obojętnym jest w sprawie, czy korespondencja ta, bądź wyrwane jej fragmenty stanowią o uznaniu długu przez pozwanego wobec powoda, a to z tego względu, że podstawą roszczenia powoda są weksle wystawione przez pozwanego i poręczone przez pozwaną, które stanowią samoistną podstawę roszczenia powoda i kreują wekslowy stosunek zobowiązaniowy.

Z tego samego względu obojętnym jest w sprawie czy pozwany był wierzycielem powoda z tytułu ich współpracy i czy strony były, bądź nie były wzajemnie rozliczone. Pozwany może dochodzić swych ewentualnych roszczeń z tego tytułu w odrębnym procesie.

Ustalone przez Sąd Okręgowy okoliczności wystawienia weksli w kancelarii prawnej, pod nieobecność powoda, dodatkowo potwierdzają, że podpisy na wekslach złożone zostały dobrowolnie, bez przymusu i jakiegokolwiek nacisku ze strony powoda.

Również upływ czasu od dnia wystawienia weksli do złożenia oświadczenia w przedmiocie uchylenia się od skutków oświadczenia woli przez pozwanych uzasadnia wnioski Sądu Okręgowego, że zarzut ten został podniesiony przez pozwanych wyłącznie na potrzeby niniejszego procesu.

Zeznania samych pozwanych co do ich działania pod wpływem groźby ze strony powoda są niewystarczające dla przyjęcia, że takie groźby miały miejsce.

Reasumując Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego co do braku podstaw faktycznych do uznania, że pozwani złożyli swoje podpisy na wekslach pod wpływem groźby. Wystawienie weksli przez pozwanego było konsekwencją uznania swojego zobowiązania wobec powoda za aktualne i wynikało z faktu kolejnej zmiany terminu spełnienia świadczenia przez pozwanego. Jedynie w takim znaczeniu stanowiło ono zabezpieczenie spełnienia świadczenia przez pozwanego w przyszłości. Podkreślić jednak należy, że wystawienie weksli przez pozwanego i podpisanie ich przez pozwaną jako poręczycielkę stanowi samodzielną podstawę zobowiązania pozwanych wobec powoda w oparciu o przepisy prawa wekslowego, kreując stosunek zobowiązaniowy pomiędzy stronami. Skoro zaś brak jest podstaw do ustalenia, że wobec pozwanych użyto groźby, nie było podstaw do zastosowania art. 87 kc.

W konsekwencji za bezzasadne uznać należy zarzuty apelacji dotyczące naruszenia prawa materialnego – art. 60 i 65 § 2 kc

Jak wskazano już wyżej roszczenie powoda wynikało z weksla wystawionego przez pozwanego i poręczonego przez jego żonę. Z tego względu obojętnym pozostaje w sprawie okoliczność dotycząca wzajemnych rozliczeń stron z tytułu prowadzonej przez wiele lat współpracy finansowej. Zarzut naruszenia art. 60 kc dotyczący braku podstaw do przyjęcia, że wiadomości mailowe z 15 i 21 czerwca 2010 r., wraz z załącznikami kreujące zobowiązanie pieniężne pozwanego M. K., są bezprzedmiotowe w sprawie, gdyż zobowiązanie pozwanych wynikało wprost z faktu wystawienia

i poręczenia ważnego weksla. Z tego samego względu bezprzedmiotowy jest również zarzut naruszenia art. 65 § 2 kc przez jego niezastosowanie.

Nie są również uzasadnione podniesione w apelacji zarzuty dotyczące przedawnienia roszczenia wekslowego powoda wobec pozwanych. Zgodnie bowiem z art. 70 prawa wekslowego roszczenia wekslowe powoda wobec pozwanych jako wystawcy weksla i pozwanej jako poręczycielce wekslowej, przedawniają się z upływem lat trzech od daty płatności wekslu, a zatem najwcześniej z dniem 31 grudnia 2017r. Natomiast pozew w sprawie został wniesiony przed tą datą i skutecznie przerwał bieg terminu przedawnienia roszczeń powoda.

Z tych względów Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanych jako bezzasadną na podstawie art. 385 kpc i na podstawie art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 i 3 kpc zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda koszty procesu w wysokości ustalonej na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie w kwocie 4 050zł.

Na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia MS w sprawie wynagrodzenia radców prawnych działających z urzędu Sąd Apelacyjny przyznał pełnomocnikowi pozwanych wynagrodzenie w kwocie 2 700zł powiększone o stawkę podatku od towarów i usług.